

SZÉTNYITHATÓ SZORONGÁS*

VOJA ČOLANOVIĆ

Tutuš fizet a mesternek, mire a kétkezi a hátára veszi a megreparált ajtót, és elindulnak. Zimony irányából dörög, a forgószél rohamai port csapnak a szemükbe, és az eső (egyelőre ritka) csöppjei a hetvennyolcadikat taposó Tutuš védtelen feje tetejét fricskázzák. Ez alkalommal, okulva a tapasztalaton, kíséri a hordárt (nem jobb vagy bal felől, hanem), a nyomában lépked; így nincs kitéve a veszélynek, hogy a koma oldalról orvul az úttestre lökje, és mód sincs rá (illetve nem érzi szükségét), hogy egyetlen szót is váltson vele.

A lakás ajtajában vászonszékben ülve a már aggódó Aurelija (Zlata) Šišićet találják. Volt a postás, mondja, összecsupkva az elmaradhatatlan ülőalkalmatosságot; csomagja van a számodra, vidékről, de nekem nem akarta ideadni – személyesen neked kell kézbesítenie. Semmiféle csomagot sem várok, legyint Tutuš, bizonyára valami tévedés. Hanem gyerünk, nézzük, pamacsom, ezt az ajtót... A vörös hajú ifjonc (expressis verbis visszautasítva Tutuš segítségét) verejtékezve erőlködik, igyekezvén a helyére akasztani a hatalmas ajtószárnyat. No, köszönöm, alaposan megszolgáltad az ötven ezer dinárodát, nyújtja neki N. T. (a második jelenet végén) a frissen nyomtatott bankjegyet. Még ötvenet, követelőzik pimaszul a pelyhes állú kétkezi, és fenyegető pillantással kezdi méregetni. Igaz, hogy nem alkudtunk meg, te hálátlan, méltatlankodik a nyugalmazott vágóhídi állatorvos; de mégsem fizethetek neked az ajtó legközönségesebb cipeléséért ugyanannyit, mint egy magas szakképesítésű mesternek a szakszerű és bonyolult szolgáltatásért... mert ez azt jelentené, hogy vállvetve veled hadat üzenek az elosztás ábécérendbe szedett igazságosságának! Én tudom, hogy én mit végeztem, másokhoz semmi közöm, köti az ebet a karóhoz; leemeltem az ajtót, elvittem a mesterhez, álló óra hosszat várakoztam a műhely előtt,

* Részlet a szerző Zebnja na rasklapanje című regényéből

fölhoztam a második emeletre, egyedül visszaillesztettem a sarkára, sorolja, elsősorban (és kétségtelenül tudja is, miért) Aurelija (Zlata) Šišićnek; arról nem is beszélve, hogy most bőrig fogok ázni.

Megpróbál befeketíteni a hölgy előtt, következtet agyafúrtan Nebojša Tutuš; közvetve igyekszik a tudomására hozni, hogy egy olyan valaki, aki fősvénykedik a kizsákmányolt és lázongó kétkezivel, még kevésbé lesz lovagias (gazdasági, szociális, politikai, niktofóbiai, tomomániai és taumatológiai vonatkozásban) egy elnyomott és engedékeny fehérszemélyvel szemben. Sajnos, én kemény dió vagyok: a harmadik kor első számú tigrise! Tekintete akaratlanul is oldalt siklik, és csupán most figyel föl arra (nemcsak első, hanem a második meg a harmadik pillantásra is), hogy Zlata Šišić olyan toalettben tűntet, amely leveri lábáról az embert. Ruhájának kelmeje ugyanis barackszínű krepdesin, háromnegyedes ujjal és a köldöke alá nyúló zsabóval; a nyaka körül a hőség ellenére kendőt visel, a keblén pedig fényűző rózsát (mindkettő ugyanabból az anyagból), míg az alig kivehető dereka körül tenyéryi széles, aranyozott öv fityeg, csatja angol önből (viking pajzs alakúra formázták, és leér egészen az alhas tájékáig); a lábán világosszürke, hosszú szárú és magas sarkú (fűzős) cipő.* Ugye, Nebojša, veti föl az öreg gondolatban a kérdést, nem akarod azt állítani, hogy Aurelija Tutuš miatt csipett ki ennyire? És mivel a hallgatás leginkább az egyetértés jele, zsebéből elővesz még ötvenezret, és elbocsátja a dörzsölt manust; a kétkezi már rohan is lefelé a lépcsőn. Hahó, kiált utána Nebojša Tutuš (rekedten a hűtőházban mínusz 40 Celsius fokon eltöltött évektől), de a kétkezi ügyet sem vet rá. A nyugalmazott vágóhídi állatorvos most fogadni merne (77 a 23-hoz), akkora tétben, mint az esnapuri tigrisek ketrece, hogy lakásának bejárati ajtaját nem más, mint ugyanaz a fiú hurcolásztta, aki a Tašon (miközben N. T. a Felső-Volta tulajdonosnőjével beszélgetett) megfújta tőle az olvasatlan újságját. Ha ott eredsz meg, ahová vadon ültettek!

Végre egymagunkban, rebbenti föl hangos suttogással ezen (indokolt?) föltételezéséből a – mondhatni – túláradóan boldog Aurelija (Zlata) Šišić, aki egy szeszélyes csitri arabeszkszerű mozdulatával ráfordítja a kulcsot az új zárra. Ám megfeledezünk arról, hogy a magányos emberek körül kísértetek ólálkodnak, állapítja meg magában Tutuš, tudatosan szemet hunyva a fölött a tény fölött, hogy az aforizmaszerző nem a kettesben megélt magányra utalt. Csak szorongatottságomban nehogy elveszítsem lélekjelenlétemet. A HKT vezérének ugyan ebben a helyzetben utolsóként

* A kíváncsibb természetű jelmezzakértóktól nem követelne nagyobb erőfeszítést, hogy megállapítsák, miszerint kis híján ugyanilyen toalettet visel Sarah Bernhardt is egy fényképen, amelyre barátja, Edmondo de Amicis olasz író gazdag levelezésében bukkantak rá.

lenne szabad zavarba jönnie és meghátrálnia. Parancsolj, erre, mutatja (nem minden habozás nélkül) a lánszoba felé a járást; erre egyenesen, én majd mindjárt jövök. A század eleji hölgy a legnagyobb könnyedséggel tesz eleget e javaslatnak (amit, zweifellos, ő maga erőszakolt ki), miközben N. T. nyomban a fürdőszoba felé veszi az irányt: a rászakadt nagy baj, amibe keveredett, vizeleti ingert váltott ki, habár, másrészt, az objektív mérlegelés miatt be kell vallani, hogy ugyanez az inger alkalmat biztosít arra, hogy a négy fal között hanyatt-homlok azon törje a fejét, hogyan vonhatná ki magát e kellemetlenség alól. Mielőtt lehúzná a vizet, szemöldökét felvonva tanácsért fordul hasonmásához a tükörben.

A hasonmás (fekete, fölkapcsolható csokornyakkendővel és öt napja nem borotvált fehér sörtével az állán), sajnos, semmivel sem tud többet, mint a HKT guruja, ez pedig annyit tesz, hogy nincs kibúvó, és bárhogy is forgatja a dolgot, Aureliját a hátára kell fordítania. Fölmerül azonban néhány elvi, ideológiai és szexológiai kérdés.

Először is. E g y á l t a l á n méltó-e Aurelija (Zlata) Šišić a bensőséges kapcsolat ily magas fokára? A válasz: méltó. Mert Szun Cu Vu a *Hadviselés művészetében* kiemeli, miszerint a parancsnoknak senki mást sem kellene gazdagabban megjutalmaznia a titkos ügynököknél, és hogy ki sem áll közelebb hozzá, mint a titkos ügynök. Rendben van, ezt letisztáztuk. Másodsor. Hogyan tekint a HKT a HK hím és nőstény tigrise közötti nemi kapcsolatra? A válasz: jóindulatúan. Tulajdonképpen a jelzett önvédelmi mozgalom a legélesebben elítéli a sunemitizmusnak* nevezett eretnekséget, mivel ez, lényegében, ellentmond legmélyebb érdekeinek; a sunemitizmus-sal való megbékélés egyszerűen azt jelentené, hogy a HKT elfogadta az ön-elidegenítés végzetes stratégiáját. Harmadsor. Vajon Aurelija (Zlata) Šišić, még ha ily eredményesen is változott át (a krepdesin, a zsabó és a magas sarkú fűzős cipő segítségével) század eleji elbűvölő színésznővé, képes lesz-e benne nemi ingert kiváltani? A válasz: nem! Ezzel is tisztában vagyunk. Ám (elvi és ideológiai okokból) mégis meg kell dobnia. Tekintet nélkül arra, hogy a Hadművelet előestéjén már nagyban versenyt futunk az idővel. Vagy (talán) épp ezért.

Egy szempillantásra villámfény világítja be a többé-kevésbé letarolt polc üveglapját a tükör alatt, és Tutuś előtt még egy ízben világos lesz az a körülmény, hogy Grada „Út az ismeretlenbe” nevű loszionja nincs; épp most nincs, amikor a legnagyobb szükség lenne rá. És minek kellett nekem éppen ma hagymát ennem? Szerencsére Melinda ausztráliai tubusában ma-

* Az a hit, amely szerint az elaggott férfi megfiatalítható, amennyiben fiatal nőkkel hál – Sünemi Abiság nevéből; őt, miként a bibliában áll, Dávid király szolgálja, midőn ez az őszövségi uralkodó „megvénhedt és megöregedett”, a királyi palotába vitték (mivel a király képtelen volt fölmelegedni, habár „leplekkel takargatták be”), hogy „melegítse fel a királyt”.

radt még valamennyi fogkrém, és a nyugalmazott vágóhídi állatorvos kiveszi szájából a fogsorát, majd futtában megmossa és fölfrissíti. Öregnek áll a világ!

Miként képzelte is, Aureliját a tulajdon ágyán lelte meg: a matróna leoldotta a nyakáról a kendőt, és most, kipirulva, azzal legyezi magát, akár a legyezőjével; eközben a HKT leendő vezérét szerelmetesen méregeti – hogy egészen pontosak legyünk: másfél szemmel. Tutuš kísértésben van, hogy elátkozza a kapucínert, amellyel a *Virág tér* kávézó előtt megvendégelte. Erről az elgondolásáról csupán azért mond le, mert a közelben villámok csattognak, és kénytelen maga is a gondot jelentő vendége mellé telepedni (hová is tudna más helyre, ebben a szűköségben), és védőn átölelni a vállát. Becslésem szerint, mondja (hogy szóljon valamit), az ítéletidő frontja a Kárpátoktól a Boris Kidrič utcáig húzódik. És valóban, az ereszcsonornák zajongva ontják magukból az esővizet, a gyakori villámok pedig Tutuš 6 m²-nyi JSZSZK-ját sztriboszkopikus fénnel megvilágított színpaddá varázsolják. Már Vergilius tudta (Freud pedig igazat adott neki), hogy a kényelmes menedék a viharban... leginkább megfelel a nemi vágy fölkelésére. Ám esetünkben ez a fölismerés csupán Aurelija (Zlata) Šišićre vonatkozik. A lábszáraim, sóhajtottá együttérzőn, talán a legokosabb lenne, ha kiszabadítanám őket; majd oldozni kezdi szürke lakkcipőjét.

Ha huszonöt esztendővel fiatalabb lenne, vagy ha legalább tudná, hogy képes lesz megfelelni túlzottan bizalmas elvárásainak, akkor Nebojša Tutuš bizonyára letérdelne, és egy bonyolultabb előjáték részeként ő maga babrálna a cipővel. Így azonban többé-kevésbé mozdulatlan marad mellette... eltekintve attól a következtetéstől (amennyiben a következtetést a mozgás bármely formájának lehet tekinteni), hogy a helyes irányba való helytelen indulásról van szó. Egy perccel később, mondhatnánk, maga is bekapcsolódik a szerelmi bűvölet megidézésébe, mivel két-három ízben is széthúzza, majd kiengedi ujjai közül a gumiszalagos csokornyakkendőt, ám tény (talán a benne reménytelenül szunnyadozó Erősz miatt), hogy ez alkalommal abszolút kezdőnek érzi magát. Aurelija már kombinében van, és N. T. szó szerint kétségbeesne, amennyiben egy repülőtányér magasságából lelki szemének pillantásával nem hidalná át az igazságot az Igazságtól elválasztó szakadékot. (Hilf dir selber!) Erre egyszeriben szétárad benne a fölismerés, hogy impotens férfi n i n c s – mindaddig, amíg kéznél van a tíz (köszvénytől akár el is torzított) uja, s amíg létezik nyelve, könyöke és (akár zsibbadó) lábujja.

Also, folyamodjunk az alternatívához!

Nebojša Tutuš most maga is levetkőzik, többé-kevésbé dagadó önérettel, azaz nem minden mellékgondolata nélkül annak, hogy a valódinak e lehetséges pótlása kissé ártani fog a benne lakozó hím tekintélyének, s

ennek alapján büszkeségének is. Ám ha magasabb érdek játszik közre, amikor az ágybeli kaland (mindegy, hogy milyen) föltétele annak, hogy A. (Z.) Š. ne csak szuperhűségű nőstény tigrissé váljon, hanem (Szun Cu Vu-i értelemben) a HKT „isteni gombolyagjává” is – más szóval ötféle titkos ügynök szintézisévé, akkor tisztességesen le kell nyelni. Aurelija aranyos, ez az a pillanat, amely után sóvárogtam, miként a karibi szivacs, attól a pillanattól, hogy megszereztem állatorvosi okleveletem.* Az eső egyre zuhog. Hízelegni szeretnél, mondja neki Aurelija (mostanra már bugyiban és 120-as melltartóban), egy olyan asszony hangján, aki már a hátán fekszik, és a férfi súlyától összenyomott keble közt hideg férfiverejték patakja csörgedez; vagy legalábbis Tutuš ilyennek véli ezt a hangot. Sohasem kérdeztem, hogy férjnél vagy-e. Özvegy vagyok. Kinek az özvegye? Šišić néphőse, mondja Aurelija, háttal fordulva felé; kapcsold ki, kérlek. Hirtelen kiteljesedő keblének kvantitása szinte semmiféle hatást sem gyakorol a nyugalmazott vágóhídi állatorvosra; elmaradva mögötte a vetkőzésben, titokban már eleve attól retteg, hogy a következő pillanatban a hájas has táskái alatt elkerülhetetlenül föltárul előtte az óriási vénuszdomb**, ósz szeméremszőrzettől borítottan; ez az utóbbi (annak ellenére, hogy az alternatívával nem vallhat csődöt) azzal fenyegeti, hogy lehangoló mivoltával szinte megbénítja, mire ő, egy fuldokló remegésével az arca alatt a mesterséges magányt biztosító gondolkodósapka után nyúl.

Micsoda romantikus elképzelés, kacarászik ujjongva Aurelija (Zlata) Šišić; bevallom, hogy könnyekig meghatottál! Úgyhogy vizontszolgálatként segít ruházni a fejére a khakiszínű kötött sisakot (kerek nyílása van az orr és a száj számára), és levetni alsóneműje maradék darabját. A ziháló matróna mellett ülve (keze a derekára fonódik) az elfürészelt franciaágyon (az erotizálatlan), N. T. áldja magában a félreértést, amely – ez az alkalom is bizonyítja – örökös, akár az emberi gyöngesség. Technikája van ennek, vélekedik, de nem lenne rossz, amennyiben...

Erőlködik, persze, hogy szellemi vásznára vetítse valamelyikét a csodálatos fotómodelleknek (ezeknek a nőstény papírtigriseknek, ahogy lakkozottan, retusálva mégis a kívánt távolságban maradnak az embertől) a

* E gondolatot, amellyel *mutatis mutandis* (ami annyit tesz: a néven kívül egyebet nem változtatva) föllekészítette mind Teodorát, mind elődeit, mind pedig utódait, meg azokat is, akikkel Teodorát megcsalta, Tutuš most a legcsekélyebb lelkiismeret-furdalás nélkül közli. A hanglémez megkerülhetetlen etikájának nevezi ezt. Fiatalemberként becsületbe vágó dolognak tartotta, hogy amit egyvalakinek mondott, azt már ne mondja másnak is (legalábbis ne abban a formában), ám, ezzel párhuzamosan, ahogy közeledett a harmadik kor, egyre inkább beletörődött abba, hogy (nyugodt lélekkel) mondja ugyanazt a dologt nemcsak más-más személynek, hanem (akár tízszer is) ugyanannak a valakinek.

** Mondjuk, egy 12×12×12 cm méretű háromszög úgy ismeretes a párizsi *Bolond Lóban*, mint maxi-mouchi-mouchi, ám erről (most, amikor többé nincs az élők között Nestor Banjeglav, a közismert ínyenc) semmi értelme beszélni.

sóhajok Pirelli-naptárából, mert ezek alkották serkentő társaságát, amikor Teodora halálát követően a fő (és gyakorlatilag egyetlen) vigasztalója a deus ex machina volt. Hiába. Talán az emlékezet gépezetében a részint berozsdásodott rugók miatt, mivel amit vizuálissá képes tenni, az mindössze az 1902. évre szóló mezőgazdasági naptár, amely az apjáié volt, halvány rózsaszínű ripszmoaré tábláján (jogarral fölfegyverzett) Amorról és igába fogott méhekkel. Hogy volna, ha fölhoznám magamban a matuzsálemi nővért? Végezetül a kísérlet és a tévedés eljárásával megjeleníti (nem a sóhajok, hanem) az e világi, az 1985. esztendőre szóló Gergely-naptárt a történelmi dátummal (augusztus 4-ével), amelyet piros írónnal karikáztak be: a *Dobányzólab Hadművelet* napjával.

A HKT leendő vezére ellenállhatatlan belső kényszer hatására még egy ízben átveszi a hadművészet elméleteit (az imádság hadműveletétől a törvény és a manőver stratégiájáig), melyeket azon az éjszakán, a sikertelen fürdőzés után, rendkívül lelkiismeretesen átrágott, mire a szemérme, akár csak akkor, hevesen emelkedni kezd. Aber nein, képtelen hinni abban, amit érez; vajon a vakeset valóban véletlen?! A józan ész, a heurisztika és az intuíció úgy kívánja, hogy az Aurelija (Zlata) Šišićtyel való erotikus szeánszba, ha már képesnek (!) mutatkozik erre, a nagykapun keresztül lépjen be. Vagyis hogy hanyagolja az alternatívát. Amennyiben gondolatait (a gondolkodósapka mesterséges magányának sötét öblében) a DLH szexuális szempontból ingerlő témájára összpontosítja, illetve arra, amit ezzel kapcsolatban Szun Cu Vu, Karl von Clausewitz és Ernesto Che Guevara tanácsolnának, semmi kétség sem fér hozzá, hogy ezt a párzási ajándékot diadalmos befejezéshez viszi. Különbén ez az utolsó pillanat... mivel Aurelija (Zlata) Šišić türelmetlenül kezdi ropogtatni ujjainak ízületeit.

Habár a fánkra emlékeztető öregasszony nyilvánvalóan nem az, ami után a nyugalmazott vágóhídi állatorvos (azonosítva magát a Karib-tengeri szivaccsal) sóvárog, Tutuš mégis nagyon szégyenlősen dönti az ágyra, Nebojša pedig a legcsekélyebb szégyenérzet nélkül hatol belé, mégpedig abban a pillanatban, amikor egymást követően öt-hat mennydörgés csattan valahol a Metropol Szálló környékén; a nevezett körülmény folytán a HK első tigrise, natürlich, akként érzi magát, akár valami magas rangú vendég a díszsortűz közben. Évülő félreértés, hála istennek. Ami a legérdekesebb, ezt a vaktában történő közösülést (habár a körülmények furcsa összjátékának következménye) a HKT vezére olyasformán éli át, mint bármelyik másikat, vagyis mint valamennyi korábbi szerelmi tapasztalat kikristályosodását (kezdve attól, amikor 1921-ben a Ruža nevű cigányasszony, aki a Városkapunál vasalónő volt, család módon elvette a szüzességét; azután a futó élvezetek, amelyeket Bécsben vásárolt egyetemi éve idején; majd a kétszeres orgazmusok a házassága alatt meg a háromszorosak a házasságán kívül;

egészen a megőzvegyülését követő nemi élvezetekig: először Slavicával, a meteorológiai kar abszolvensével, aki titkon és tiszteletdíjasan látogatta havonta kétszer, hogy végül ki is fossza, a bűdös kurvája; majd ezt követően, amikor Slavica miatt kiábrándult a női nemből, még egy čačaki gyártmányú, *Standard* márkájú porszívóval is, amely igen odaadó partner volt, híján a különleges óhajoknak, és látszólag jóindulatú; látszólag, persze, mert legutolsó kapcsolatukkor, amikor kulcscsontja alatt már ott volt a pacemaker, a porszívó villanymotorja majdnem agyonütötte), mint érzéki tömörülést, amely megnyilvánulásának lehetetlen elejét venni, miként a Föld magmáját is lehetetlen megakadályozni abban, hogy kitörjön. Mindez szép és gyönyörű, vélekedik N. T. a sapka alatt, amely elfedi szemét is meg fülét is, de mi van a tulajdon énemmel?

Akként mutatkozik, hogy magára húzva Aurelija jóssisakját, csupán befejezte azt a munkát, amellyel az okmánytolvaj igyekezett megfosztani individuális sajátosságaitól. Ami minden tekintetben a végsőkéig kellemetlen valaki (óriási) énjére nézve. Futó vívódás; ezt követően az az indok kerekedik fölül, hogy mégis sokkalta nehezebb eltérni ennek eszméjét, mint akár tête-à-tête (sarkig nyitott szemmel) szeretkezni olyasvalakivel, akire Ročko nyilvánvalóan azt mondaná, hogy diliparókat visel. A HKT leendő vezére, íme, ujjait bepréseli a gondolkodósapka kötött gallérja alá, és ügyetlen mozdulattal lerángatja a fejéről. Aurelija, aranyos, mormolja a kézelőjébe, ez az a pillanat, amely után... Dákója azonban határozott ellentmondást mutat a szöveggel, csukladozó elernyedésnek mutatja jelét. Az öreg, megremülve, gondolatban hanyatt-homlok visszamenekül a DLH témájához (még félhangosan idézi is a hadművészetről szóló legrégebbi könyv szerzőjét, aki szerint a mennyiség a mérésel áll kapcsolatban, a számok a mennyiséggel, az összehasonlítások a számokkal, a győzelem pedig – az összehasonlításokkal), és... megmenekül a gyalázattól. Tudtam, hogy férfi vagy minden férfi fölött, nyöszörgi halkan a HK első nőstény tigrise, miközben könnyei szertehullanak az elfűrészelt francia ágyra; és hogy lényegében nem érdemellek meg. Mert, végtére is, kicsoda is vagyok én? Csupán egy hős özvegye. Olyan státussal, amely sokat jelent, mivel két tanú elegendő, amennyiben úgy hozza a szükség, hogy valaki más kiáltsa ki magát a Šišić özvegyének.

Az kisebbrendűségi érzés is jobb, mint az oktan ujjongás... jobb, legalábbis ebben a konkrét esetben, terelődik el rövid időre Tutuš figyelme gondolatai fő menetétől: az ujjongás (afölött, mondjuk, ha rádöbbenne, hogy ferde tagja van) könnyen hahotázásba torkollhatna, ez pedig (finis coronat opus) részleges állkapocsficamot válthatna ki. Ez egy csöppet se aggasszon, mondja az asszonynak; a Harmadik Kor Tigrisében mindig a legbizalmasabb személy státusát fogod élvezni. Meghatározott jogokkal és

meghatározatlan kötelezettségekkel. Te leszel... az isteni gombolyag, akarta mondani, de a bejárati ajtó csengője (mellékesen nagyon erőszakosan) arra kényszeríti, hogy villámgyorsan hangtalan következtetésre változtassa gondolatát: Isten a gépből! A postás, suttogja a megrettent Aurelija (Zlata) Šišić, és verejtéktől sikamlósan, akár a kötélzáncos, kifordul Tutuš (mindegy, milyen) teste alól. Teljesen kiment az eszemből, hogy azt mondta, később majd visszajön. Rööög-tööön, kiáltja N. T. a behozatali (albán)

pizsamáját húzva. Majd a belépőbe siet. A postás, csuromvizesen az esőtől, átnyújtja neki a nyitott ajtóban a Pirotnban föladott küldeményt.

A Dohányzóláb Hadművelet védnökei, magyarázta (nem minden fontoskodás nélkül) a szélsőséges mozgalom vezetője a szeretőjének, aki kuszált hajjal éppen a barackszínű krepdesinruháját húzza magára, amelynek a zsabója leér a köldöke alá; no, lássuk csak, mit küldenek. Mutatóujjával föltépi a csomag papírját. Hm. Kettő... négy... Hét tubus univerzális *Tigris* ragasztó. Pénzbeli adomány helyett, szemmel láthatóan. Csupán az lep meg, hogy nem mellékeltek kísérőlevelet. (Az említett tényt meg a küldemény természetét is hajlandó sajtóságos ajándékozási allúzióként értelmezni. Csakhogy mire? Talán azt szándékozták közölni: hej, testvérkém, soká lesz az, hogy a te bosszús mozdulatod odaragasztja a nincsent a vanhoz. Vagy ami még rosszabb: nem képezed talán, hogy épp *te* vagy az, aki megragaszt egy nőt? Az ördög tudná megmondani.) Kézpénzben vagy természetben hálásaknak kell lennünk nekik. Végeredményben a ragasztó sem kutyagumi; ha szorul a kapca, pénzzé tehetjük a narkósok körében, akik ott ólálkodnak a *Virág tér* kávézó környékén.

Az univerzális ragasztó tubusaival teli doboz kihullik bizonytalan kezéből. A padlóhoz ütődve eléggé bonyolult hangot ad, úgyhogy Tutuš fülébe a hallókészüleken keresztül olyasvalami jut belőle, hogy „Mattta-Hari-Krishna”. Aurelija (Zlata) Šišić lehajolva, mert már a hosszú szárú magas sarkú cipőjét fúzi, nyomban félbehagyja a foglalatoskodást önmagával, hogy (mondhatnánk: *hajlados* típus) összeszedje a kiszóródott tubusokat. Minél szebb a virág, annál gyorsabban elhullajtja szirmát, vélekedik a nyugalmazott vágóhídi állatorvos.

Két perccel később telefonon értesül hűséges barátnőjétől, miszerint a leghelyénvalóbb lenne, ha vegytisztítóba adná teljes öltözékét, még hozzá egy újonnan megnyitott műhelybe a JNH sugárúton, mindössze tízháznyira a Slavija fölött (miféle durranás volt az, kérdezi tőle; ááá, ez? semmi, összeroppantottam egy amerikai mogyorót, közli a hetvennyolc esztendő aggastyán; biz’ isten, akkorát szólt, akár a pisztolylövés); a pontos címét ugyan nem tudja, de az üzletet könnyű megtalálni, mert a gépek az utcáról

is látszanak, és a kirakat üvegére (kétszeresen ívelt, aranyozott kerete van) belülről nagyon föltűnő posztert ragasztottak, rajta egy csíkos zakós és rövidnadrágos majom girardikalapban fáradtan, mondhatnánk, súlyos kétségektől gyötörtén üldögél egy szállodai címkéssel teliraggatott, félig nyitott bőröndön, amely dugig van banánnal és narancssal; emellett, úgy tűnik, az üzletnek kifüggesztett sárga cégére van, hatalmas, két számjegyű vörös számmal. Köszönöm, komancsbébi, nyugtazza N. T., Ročkóval azonosulva erre a pillanatra, köszönöm a kimerítő útbaigazítást; also – akkor holnapig! Majd leteszi a kagylót, büszkén (legalább 77 százalékban) Aurelija kifinomult megfigyelőkéességére – ez az adottság mindennél többet ér abban a tevékenységi körben, amelyet a Harmadik Kor Tigrisében ruházott rá.

Köszönet érte, mormolja visszatérőben a szűk szobába, de ezt a kötelezettséget is el kell halasztanunk 24 órára. Mert minek piszkálni a dolgot... Ismét az ágyra heveredik. (Lehetséges, hogy kezdetben Bismarck sem rendelkezett nagyobb területtel ennél a fekvőhelynél, ám – a „Vér és acél” jelzőhöz tartva magát – mint tudjuk, tulajdon szigetsoporttal végezte.) A hónapok 23. napját közönségesen át kell aludni, igyekszik meggyőzni önmagát. Amiben nincs is semmi rendkívüli. Vajon nem ezt teszi-e minden április elsején is (1962-től kezdve) – altatóval törölve ki születésnapját a kalendáriumból.* Sajnos, most altatója nincs – későn jutott eszébe, gyógyszerellátója pedig, dr. Varvara Gvoić, a múlt szerdától évi szabadságát tölti; reménykedjünk azonban abban, hogy létezik még valami természetes módja a ló megmérgezésének. Vagyis hogy megkurtítsa a teret és az időt. Gondolkozhatna, mondjuk, olyan mérhetetlenségen, mint amilyen a HKT-program: ily gyilkos üteműen unalmas dologgal foglalatossá tévő, amelyet voltam annyira bölcs, hogy mozgalmunkban átruházzak Jezdimir Čorlićre. Csak hogyhogya nem jutott ez hamarabb eszébe? (Ki tudja, talán ez a megoldás, kombinálva a kád falába szerelt termosztatikus fűtőtestekkel,

* Nyomós oka van rá. Mert Teodora éppen ezt a napot jelölte ki a világból való távozása időpontjával: 1961. április 1-jén kissé tovább ágyban maradt, s amikor az ünnepelelt, joghurttal és friss újsággal, fűtőrésszeve hazaért, a fürdőszobában bukkant rá (anyaszült meztelenül), nyakán hurokkal (mézszínű nyakkendőjét használta erre a célra, amelyen merőleges fekete fonatok voltak), hosszúra kiöltött, elkéült nyelvel. Ez az *ars moriendi*, igaz, nem volt túlságosan meglepő a számára, mert Teodora x alkalommal rendezett hasonló rémisztő jeleneteket (amikor csak tudomására jutott, hogy ismételen megcsalta). Ami annyit tesz, hogy a leírt jelenet már rég elkezdte borzolni az idegeit, olyan reakciót váltva ki benne, miként a mozinézőkben a határozatlan öngyilkos, akinek a végén már odakiáltanak: „Miért nem intézed már el magad?!”

Ha e lépésével nem is lepte meg túlságosan, mégis nagy csapást mért rá halála időpontjának kiválasztásával, amiből arra lehet következtetni, úgy határozott, akként fogja büntetni, hogy megkeríti minden hátralevő születésnapját (amelyekre N. T. nem ebredhet a fürdőszobában eleje tárult iszonyat látványának gondolata nélkül). Ám Tutuś, tartva magát a *Borgen macht Sorgen* elvéhez, gondoskodott arról, hogy ne maradjon adós az áprilisi tréféért: elégette Teodora leveleit és fényképeit, s elfűrészelte a franciaagyat, majd azt a felét, amelyen Teodora aludt, potom árom elköttyavetyélte, továbbá elhatározta, hogy ezentúl minden születésnapját (az asszony halálának évfordulóját) egymagában ünnepli odahaza – eszméletlen állapotban.

hozzájárulna ahhoz, hogy eredményre jusson a meleg páclében végbenemő szuperálom ellenállhatatlan kísérlete.) Valaki ördögadta ezt az ötletet mindenesetre marginalizálta.

Kezdetnek vegyük (zum Beispiel) a bővített újratermelést az elfekvők... bocsánat, idős korúak társalmában. A kérdés sokoldalúan: etatista, partikularista, voluntarista, saintsimonista és akár artista módon is megközelíthető. Primo: voluntarista módozat! Már ebből is látjuk, hogy az előhad tagja, a nyugalmazott vágóhídi állatorvos, lassanként átváltozik, mialatt a hőségben erre a borzas témára gondolkozik, vagyis hogy (sebesebben pislogva) miként kezd olyan valakire emlékeztetni, akinek arca egy papé, keze pedig egy bűnösé? Mit mond: köpenickiáda? Ez olyan, mintha én most beöltöznék Milutin királynak. Azonban nem teljesen idegen tőlem az elszánt gazemberségnek ez a formája. Nem egy ízben megesett ugyanis, hogy Nebojša Tutuš váratlanul, pénteken ebéd után magára rántotta tartalékos egyenruháját, magára aggatta teljes hadfelszerelését, és, megcsókolva az elképedt Teodorát (mit tehetek ellene, általános honvédelem: kit mikor kapnak el!), hadgyakorlatra indult, és Zorka Borojević, Emilija Zeremski* vagy Jelica Bobot (tovább nincs kedvünk sorolni) lakásába érkezett, majd több mint civil körülmények között töltötte a hétvégét. N. T. végül, egyenruhában vagy nélküle, lehunyja a szemét. Egy ideig még kancsal dialógust folytat Jelica Bobottal, aki súlyos fekete selyemruhájában (vajon nem akként fest így a teste, akár a nedves kesztyűbe bújtatott kéz?) a hintaszék-ből azt ismételteti ad nauseam, miszerint nem azt követeli tőlem, hogy tótágast álljak, amiből az álmodó arra következtet, hogy bizonyára ismét szóba hozta Jelica előtt a három K-t (Kinder, Kirche, Küche). Ám a következő pillanatban Boba máris kiszorítja, aki a bilin ülve erőlködik, azt állítva, hogy lenyelte az *Ember, ne mérgelődj* nevű társasjáték dobókockáját, és most várja, hogy visszhangot üssön az edény zománcozott mélyén. A visszapergetett filmben Ročko bátyja sarkáig letolt rövidnadrágban lassan föláll, de nem képes fölegyenesedni, mert hátára, 45°-os szögben, Tutuš bejárati ajtajának szárnya nehezedik. Ezzel a szerzettel, akiről nehéz lenne megállapítani, hogy még mindig Boba-e, bocsátkozik a nyugalmazott vágóhídi állatorvos (nem annyira zavaros, mint kínos) szóváltásba arra vonatkozóan, hogy vajon a körülmélet vagy a körülméletlen hímtag-e az előnyösebb. Könnyebb tisztán tartani a füttykőst, ha körül van metélve, vigyorog rá emez; nem látom, hogy lényegesebb különbség állana fenn, mondja a HKT vezére, mert minden civilizált férfi legalább naponta egyszer fölhúzza a makkján a fitymát és megmossa (főként, ha heteyésben reménykedik), ezenkívül a körülméletlenek többsége vizeleskor is lefity-

* Tutuš egy alkalommal e szeretője négyéves kislfiának odaadta játszani a gázálarcát, amit a fiú játék közben elhányt, mire Emilija, akváriumként átlátszó neglizsében, viharos jelenetet rendezett.

málkózik, nehogy sor kerüljön az „öntözőkanna-effektusra”, amelynek a cipője látná kárát, mint annak idején a Nemzeti Színház melletti föld alatti vizeldében. Nem győztél meg, folytatja vitapartnered, dobókockával a gyomrában és az ajtószárnyal a hátán: a körülmetélteknek a kefézés is jobban megy: a makkunk kevésbé érzékeny, s ezért a zötykölés is tovább tart... míg ti mindjárt kitálaltok; hogy mikor ér véget az aktus, az főként azon múlik, hogy a férfi mennyire képes uralkodni magán, ellenkezik az aggastyán (mert ebben az álmában nem időszerű), és az is tény, hogy fitymától elfedett makkunk nagyobb érzékenysége az élvezetet is kifejezettebbé teszi a szexuális huzavona minden területén. Csupasz, körülmetélt taggal viszont a babrikálás is jobban megy, állítja a vitapartner; no, itt sarokba szorítottalak, jelenti ki Nebojša Tutuš: vésd egyszer s mindenkorra a fejedbe, pamacsom, miszerint a körülmetéletlen hímtag legnagyobb előnye épp a r e d ő s é t á l t a t á s á b a n, also, olyasvalamiben van, amiről ti, körülmetéltek, csak álmodozhattok, és akkor, a fitymának köszönhetően, akár egy népgyűlésen is ringathatod az öcsikédet (a zseben keresztül, persze), csupán a fitymát nyomkodva a makkján, sőt, el is élvezhetsz, mivel a levét, legalább pár percig, képes vagy fölfogni a héjából kiképzett tasakban. Az azonosítatlan jelenség, akinek mindegyik szava sincs, Tutuš ajtajával a hátán visszahúzódik a színpad hátterébe. Ott marad utána – a bili. Kár, hogy elfeledtük megemlíteni azt az előnyt, amelyet az efféle férfitag a Gépi Menyasszonnyal való cicázáskor élvez, korholja magát a harmadik kor első tigrise. Egyszóval, boldog vagyok, hogy nem metéltek körül. És hogy rendelkezésemre áll (nem baj, hogy ferde) szemérmem, teljes (no, nézd csak, ezt sohasem állapítottam meg; Aurelija, lelkem, kérném csak a mérőszalagot... vagyis inkább nem), illetve mindegy, hogy hány centiméteres hosszúságában, a dákó, amellyel talán túl gyakran visszaélek.

Ezzel véget is ér a nyugalmazott vágóhídi állatorvos álmának nevezett szakasza, úgyhogy nincs többé sem történelme, sem földrajza, és a hetvennyolc esztendő agg még egy alkalommal önkéntes száműzött a napirendi pont nélküli gyógyító semmiben.

BRASNYÓ István fordítása